

РЕШЕНИЕ

№ 254

гр. София, 14 януари 2020 год.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД на РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, първо наказателно отделение, в съдебно заседание на девети декември две хиляди и деветнадесета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: РУЖЕНА КЕРАНОВА

ЧЛЕНОВЕ: ВАЛЯ РУШАНОВА

ХРИСТИНА МИХОВА

при участието на секретаря Мира Недева и в присъствието на прокурора Кирил Иванов изслуша докладваното от съдия Рушанова наказателно дело № 1060/2019 година и за да се произнесе, взе предвид следното:

Касационното производство е образувано на основание чл. 346, т. 1 от НПК по касационни жалби на защитниците на подсъдимите И. Д. М. и М. Г. Ф. срещу решение № 321/23.07.2019г., постановено по внохд № 553/2019г. по описа на Софийски апелативен съд.

В жалбата на защитника на подс. М. се ангажира касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 3 от НПК- „явна несправедливост на наложеното наказание”. Твърди се, че съдебните инстанции не са съобразили смекчаващите отговорността обстоятелства, а наложеното наказание не би постигнало целите по чл. 36 от НК. Оспорва се дейността по индивидуализация на наказанието като се сочи, че извършеният от решаващия съд анализ на смекчаващите и отегчаващите отговорността обстоятелства е схематичен и формален. Поставя се акцент на самопризнанието на подсъдимия и се претендира, че същото не е съобразено според действителното му значение. Иска се приложението на чл. 55 от НК и намаляване размера на наложеното наказание.

С жалбата на защитника на подс. Ф. се претендират всички касационни основания. Изтъкват се доводи в подкрепа на касационното основание по чл. 348, ал.1, т. 3 от НПК, като се твърди, че наложеното наказание е явно несправедливо, тъй като не съответства на смекчаващите отговорността обстоятелства - процесуалното поведение на подсъдимия, самопризнанието на

подсъдимия и съдействието му за разкриване на обективната истина. Защитникът моли за приложението на чл. 55 от НК, съответно - за намаляване размера на наложеното наказание.

В съдебно заседание на ВКС подсъдимите и защитниците поддържат касационните жалби.

Частните обвинители и граждански ищци, както и техния повереник не вземат отношение по касационните жалби.

Представителят на ВКП дава заключение, че жалбите са неоснователни, а атакувания съдебен акт е правилен и законосъобразен.

Върховният касационен съд, първо наказателно отделение, след като обсъди доводите на страните и провери атакувания съдебен акт в пределите, очертани от чл. 347 от НПК, намери за установено следното:

Касационните жалби са допустими – подадени са от процесуално легитимирани лица, в законоустановения срок и срещу акт, подлежащ на касационно обжалване съгласно чл. 346, т. 1 от НПК.

С постановената от Окръжния съд - Видин първоинстанционна присъда № 10/28.01.2019г. по нохд № 301/2018г., касационните жалбоподатели М. Г. Ф. и И. Д. М. са признати за виновни в това, че на 28.03.2018г. в с. Градец, обл. Видин, в съучастие като извършители, умишлено са умъртвили С. Т. Т., поради което на осн. чл. 116, ал. 1, т. 12, пр. 1 във връзка с чл. 115 във връзка с чл. 29, ал. 1, б. "б" вр. чл. 20, ал. 2 от НК и чл. 373, ал. 2 от НПК и чл. 58а, ал. 1 от НК са осъдени на по 12/ дванадесет /години лишаване от свобода при първоначален „строг“ режим на изтърпяване. На осн. чл. 59, ал. 1 и ал. 2 от НК съдът зачел времето, през което подсъдимите са били задържани по ЗМВР и с мярка за неотклонение „Задържане под стража“.

С присъдата подсъдимите Ф. и М. били осъдени да заплатят солидарно на гражданските ищци обезщетение за причинени от деянието неимуществени вреди, ведно със законната лихва от датата на увреждането както следва: на Л. Б. Т. - сумата от 20 000/ двадесет хиляди/ лева; на Т. А. Т. – сумата от 20 000/двадесет хиляди/ лева и на В. Т. П.- сумата от 8000/осем хиляди/ лева.

Съдът се произнесъл по разноските и по веществените доказателства по делото.

По жалби на подсъдимите е образувано внохд № 553/19г. по описа на Софийски апелативен съд, финализирано с постановяването на въззивното решение - предмет на касационно обжалване. С него първоинстанционната присъда била изменена в частта относно присъдените солидарно разноси по делото и държавната такса върху уважените граждански искове, като двамата подсъдими са осъдени да заплатят по ½ част от посочените в диспозитива на

решението суми, представляващи разноски по делото и държавна такса върху уважените граждански искиове.

Преди всичко следва да се посочи, че пределите на касационната проверка се очертават от съдържанието на сезиращите жалби, а те са концентрирани върху справедливостта на наложените на подсъдимите наказания. Касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 3 от НПК е подкрепено и със съответните доводи. Действително в касационната жалба на защитника на подс. Ф. е отразено и оплакване за нарушение на процесуалния и материалния закон, по съображения, че „...с оглед дългогодишния опит на съдиите от ВКС (те) ще бъдат констатирани при разглеждане на делото”. Следователно защитата разчита касационният съд да провери атакувания съдебен акт служебно и изцяло, без конкретно да е изтъкнала касационни основания и доводи, които да ги подкрепят. За разлика от въззивната проверка, при която съдът е задължен по силата на чл. 314 НПК да провери първоинстанционната присъда независимо от основанията, посочени от страните, осъществяването на касационната проверка е обвързано със задължението на страните по чл. 351, ал.1 НПК - при упражняване правото им на жалба, да заявят както в какво се състои касационното основание, така и данните, които го подкрепят. Допустимите отклонения за служебна намеса, извън заявените касационни основания в касационната жалба и/или протест, са при предпоставките по чл. 347, ал.2 НПК, както и в случаите на накърняване на конституционните основи на правосъдието, в резултат от допуснати нарушения на материалния и процесуалния закон от категорията на абсолютните.

Следователно неизпълнението на задължението на съответния процесуален субект да посочи съответното касационно основание и да аргументира наличието му, както е в конкретния случай, обуславя и недопустимост на съответната касационна проверка по оплакването на подсъдимия Ф. за нарушение на процесуалния и материалния закон.

По доводите за явна несправедливост на наложените наказания, ВКС констатира следното:

Първоинстанционното съдебно следствие по отношение на подсъдимите Ф. и М. е протекло по реда на глава XXVII от НПК – чл. 371, т. 2 от НПК. Първоинстанционният съд, след като е установил, че самопризнанието на всеки от двамата подсъдими - съществена предпоставка за развитие на производството по реда на съкратеното съдебно следствие, се подкрепя от събраните на досъдебното производство доказателства, е обявил, че при постановяване на присъдата ще се ползва от тях и от признанието на подсъдимите, и е разгледал делото по реда на чл. 372, ал. 4 във връзка с чл. 373, ал. 2 от НПК. Въззивният съд правилно е констатирал, че горепосочената диференцирана процедура е проведена законосъобразно, доколкото направените самопризнания на

подсъдимите са били в съзвучие с показанията на св. А., Т., С., протокол за оглед на местопроизшествие, протокол за претърсване и изземване, заключенията на съдебно - медицинската, химическа и ДНК експертизи и съдържанието на множеството писмени доказателства, приложени по делото. Процесуалният ред за разглеждане на производството е предопределил и начина на определяне на наказанията на подсъдимите при условията на чл. 58а, ал.1 НК. Индивидуализираните санкции лишаване от свобода за двамата подсъдими в размер на 12/дванадесет/ години са съответни на обществената опасност на деянието и на личността на самите извършители и са справедливи с оглед поправянето и превъзпитанието им, а така също и с оглед възпитателното въздействие върху други потенциални извършители на подобен род престъпления.

Съдебните инстанции са отчели като смекчаващи отговорността на подс. М. Ф. обстоятелства обясненията на досъдебното производство, с които е допринесъл за разкриването на обективната истина, констатираният при него психически недостатък, изразяващ се в психическо и поведенческо разстройство, социалното му положение, интелектуалното му развитие и изказаното от него съжаление за извършеното от него. Като отегчаващи отговорността обстоятелства правилно са съобразени отрицателните характеристични данни, склонността му алкохолна злоупотреба с прояви на агресия и предишните му осъждания, извън тези, влияещи на правната квалификация на деянието. Неоснователно в касационната жалба се претендира противоречие в изводите на решаващите инстанции относно това при превес на кои/смекчаващите или отегчаващите/ отговорността обстоятелства следва да се отмери наказание преди редуцията му по чл. 58а, ал. 1 от НК. Напротив – въззивният съд е утвърдил изцяло дейността на окръжния съд по индивидуализация на наказанието, съгласявайки се с дадената от него оценка на обстоятелствата по чл. 54, ал.2 от НК и тяхното значение за определяне размера на наказанието, което следва да понесе подсъдимия Ф.. Оспорването на характеристичните данни за подсъдимия (събрани чрез справка от ОД на МВР - Видин и показания на съсед - св. А.), оценени като негативни, е без основание. Извън всякакво съмнение е, че личността на дееца и проявлението ѝ в различните сфери на обективната действителност - социална, семейна и пр., е от значение за разрешаването на въпроса за отговорността му, като на преценка подлежат тези негови качества, които са проявени не само по време на извършване на деянието, но и преди, и след осъществяването му (Постановление № 3 от 14.XII.1953 г., Пленум на ВС, изм. с Постановление № 7/87 г.). С оглед изтъкнатото, отрицателните данни за личността на подсъдимия Ф. с основание са обсъждани от решаващите съдилища на плоскостта на отегчаващите отговорността му обстоятелства.

Касаторът поставя акцент на процесуалното поведение и направеното от него самопризнание, допринесло съществено за разкриване на фактите по делото. Посочените обстоятелства са били съобразени от решаващите инстанции според действителната им тежест и значение и не се налага допълнително смекчаване положението му чрез намаляване размера на наложеното му наказание.

Въззивният съд се е съгласил с първоинстанционния и относно това, че наказание в размер на 12 години лишаване от свобода, след редукцията му по чл.58а, ал.1 от НК, е справедливо и съответно на извършеното от подсъдимия М.. С основание при индивидуализация на наказанието са съобразени от една страна данните за конкретно реализираното от него поведение при умъртвяването на пострадалия Т., отрицателните му характеристични данни, предходните му осъждания, невлияещи на квалификацията на деянието, а от друга – процесуалното му поведение, изказаното съжаление и наличието на психично заболяване (Параноидна шизофрения. Епизодично протичане с устойчив дефицит). Наведените в касационните жалби съображения за приложението на чл. 55, ал. 1, т.1 от НК, както и за определяне на наказание в минималния предвиден в първата алтернатива на санкцията на чл.116, ал.1 от НК вариант, са били поставени на вниманието на въззивния съд, който детайлно се е спрел (л. 63-64 от внохд № 553/2019г. на САС) на тях и законосъобразно ги е отхвърлил. В касационните жалби на подсъдимите не се изтъква различна аргументация, нито се сочи в какво се състои порокът в дейността на въззивния съд при отказа му да измени първоинстанционната присъда с налагане на по-леко наказание на подсъдимите. Касационната инстанция също не намира основания за намаляване размера на наложените наказания. По делото (за двамата подсъдими) вярно са отчетени отегчаващи отговорността им обстоятелства, поради което правилно решаващите инстанции са преценили, че наказанието им следва да бъде отмерено при баланс на смекчаващите и отегчаващите отговорността обстоятелства около средния размер, а не в минималния предвиден размер в първата алтернатива на санкцията по чл.116, ал.1 от НК. На следващо място, възможността да се приложи разпоредбата на чл. 55 от НК се обуславя от съществуването на такива особености на конкретния случай, явяващи се „изключителни или многобройни смекчаващи отговорността обстоятелства” и разкриващи по-ниска степен на обществена опасност на деянието от типичните за този вид престъпления, поради което предвиденото в закона наказание се явява несъразмерно тежко и несъответно на извършеното престъпление. Отчетените от решаващите инстанции смекчаващи отговорността обстоятелства за жалбоподателите (самопризнание, изказано съжаление, психически статус) не са нито изключителни по своя характер, нито са

многобройни, поради което законосъобразно е отказано приложението на чл. 55, ал. 1, т. 1 от НК.

Предвид изложеното и като съобрази, че не са налице претендираните с касационните жалби основания, на основание чл.354, ал.1, т.1 от НПК, Върховният касационен съд, първо наказателно отделение

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА въззивно решение № 321 от 23.07.2019г., постановено по внохд № 553/2019г. по описа на Софийски апелативен съд.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: